

Ohje käytössä: HUS-alueen hoitoyksiköt, HUSLAB, preanalytiikka

## Irtosolututkimusnäyte virtsasta

### HUSLAB/ preanalytiikka / histologiset ja sytologiset näytteet /toimintaohje

Virtsan irtosolututkimusnäyte suositellaan otettavaksi hoitoyksikössä tai laboratoriossa näytteen huonon säilyvyyden vuoksi. Näytteeksi otetaan kaksi tuntia rakossa seissyttä aamupäivävirtsaa. Yövirtsa ei sovellu tutkimukseen.

### Tutkimuspyyntö

4078 U –Syto-1, Virtsan irtosolututkimus

### Välineet

Muovipikari 200 ml

Falcon-putki 50 ml

50 % etanoli

### Näytteenotto

- Potilas tyhjentää virtsarakon, juo nestettä 0,5 litraa ja odottaa sen jälkeen 2 tuntia.
- Edellytyksenä on huolellinen alapesu pelkällä vedellä ja kuivaus ennen näytteenottoa.
- Potilas laskee ensin pienen määrän virtsaa WC-altaaseen ja kerää sen jälkeen virtsanäytteen purkkiin keskeyttämättä virtsasuihkua. Näytteeksi riittää 50 – 100 ml virtsaa.
- Muovipikariin otettu näyte siirretään 50 ml Falcon-putkiin tai 10 ml:n putkiin, joihin liimataan putkitarra tai kirjoitetaan selkeä potilastunniste (nimi ja henkilötunnus).

### Näytteen käsittely ja lähettäminen

Näyte lähetetään patologian laboratorioon joko tuoreena tai esikäsiteltynä. HUOM! Tutkimus voidaan tehdä pienestäkin näytemäärästä. Jos näytettä saadaan vähän ja se voidaan lähettää tuorenäytteenä, kaikki näyte lähetetään eikä virtsamäärää tarvitse ilmoittaa.

**Jos näytettä on alle 50 ml ja näyte joudutaan esikäsittelemään**, näyteputkeen merkitään alkuperäisen virtsan määrä. Arviointitarkkuus riittää. Näyte sekoitetaan ja siirretään yhteen 50 ml:n Falcon-putkeen. Jos laboratoriossa ei ole mahdollisuutta fuugata isompaa putkea, niin näyte siirretään kuuteen 10 ml:n putkeen. Kuusi putkea riittää.

Ohje käytössä: HUS-alueen hoitoyksiköt, HUSLAB, preanalytiikka

Ennen näytteen lähettämistä tarkistetaan, miten analysoivassa laboratoriossa toivotaan toimittavan:

Patologian keskuslaboratorio, puh. 471 74882

Jorvin patologian laboratorio, puh. 471 82670

Hyvinkään patologian laboratorio, puh. 019 4587 4232

**Tuorenäyte:** Näyte lähetetään välittömästi patologian laboratorioon ilman esikäsittelyä. Kylmässä säilytetty tuorenäyte on patologian laboratoriossa esikäsiteltävä (fiksoitava) kahden tunnin kuluessa näytteenotosta. **Tuorenäytteiden tulee olla patologian laboratoriossa klo 15.30 mennessä.**

**Esikäsitelty (fiksoitu) näyte:** Tuorenäyte toimitetaan kliinisen kemian tai perusterveydenhuollon laboratorioon, jossa näyte sentrifugoidaan 400 g (n. 1500 rpm) 10 min. Supernatantti kaadetaan pois, ja solunapin päälle lisätään 5 ml 50 % etanolia. Jos näytettä on useammassa putkessa, lisätään ensin yhteen putkeen solunapin päälle 50 % etanoli, ja sekoitetaan. Sekoituksen jälkeen kaadetaan liuos toiseen putkeen solunapin päälle ja jatketaan käsittelyä samalla tavalla, kunnes kaikki putket on saatu käsiteltyä. Sakkaa käsitellään varoen rikkomasta soluja. Näyte lähetetään huoneenlämmössä patologian laboratorioon.

**Kiirenäytteet** tulee olla selkeästi merkittynä ja toimitettuna patologian laboratorioon klo 14.30 mennessä. Myöhemmin toimitetut näytteet valmistetaan vasta seuraavana päivänä.